

Verdienstelijk in recht

© Copyright MERITIUS® Gent

In dit nummer

Geen facturatie van schadevergoedingen.....1

Let op met brievenbusvennootschappen !1

Uitsluiten of uittreden ? Nuances maken het verschil !2

Aandeelhoudersconflicten oplossen is niet speculatie.....2

VZW: soms dunne lijn tussen Ven.B. en R.P.B.3

Gelijkheid heeft haar grenzen....3

Storting van geld is geen volstorting van kapitaal..... 4

Eerste gebod: gij zult winst nastreven ! 4

Geen facturatie van schadevergoedingen

Didier BAECKE

Een aannemer factureert aan een andere aannemer een schadevergoeding omdat eerstgenoemde van mening is dat de werkzaamheden op zijn werf enkele uren vertraging opliepen door redenen die enkel aan de laatstgenoemd te wijten zijn. De factuur wordt geprotesteerd met het argument dat de eerste aannemer zelf de oorzaak van een beweerde vertraging was.

De zaak wordt voorgelegd aan de Vrederechter van Westerlo. De vrederechter oordeelt dat een schadevergoeding in principe niet "gefactureerd" wordt. Een factuur is immers de *latere* schriftelijke bevestiging van een schuldvordering die voortvloeit uit een *voorheen* bestaande overeenkomst inzake de levering van goederen of de prestatie van diensten. Schadevergoedingen na wanpres-

tatie of vergoedingen uit onrechtmatige daad kunnen daarentegen geen aanleiding geven tot het opmaken van facturen, daar ze geen bevestiging zijn van een bestaande overeenkomst, maar een eenzijdige aanspraak van de ene partij ten aanzien van de andere. Bij gebreke aan een onderliggende verbintenis of in geval van afwezigheid van tegenprekelijke vaststellingen omtrent het bestaan en de omvang van een schade (eventueel na expertise of beroep op de rechtbank) is de vordering voortvloeiend uit louter een factuur waarbij eenzijdig een schadevergoeding ten laste van een tegenpartij wordt aangerekend dan ook ongegrond.

Vred. Westerlo 19 mei 2008

Let op met brievenbusvennootschappen !

Luc STOLLE

De maatschappelijke zetel van een vennootschap blijkt een zgn. brievenbus te zijn. Er wordt klacht neergelegd en de zaak komt finaal voor de Correctionele Rechtbank van Leuven. De strafrechter oordeelt streng: het brievenbusadres beantwoordt niet aan de vereiste van een nauwkeurige omschrijving van de zetel van de vennootschap (art. 69, 2° W.Venn.). Bovendien is de maatschappelijk zetel de plaats van waaruit de vennootschap bestuurd wordt, waar m.a.w. haar bestuur zetelt, en waar ze in rechte en in feit kan worden aangesproken.

In casu blijkt het brievenbusadres helemaal niet overeen te stemmen met de notie "maatschappelijke zetel". De zetel moet zich dus ergens anders bevinden, aldus de strafrechter. Hij besluit dat het gebruik van het brievenbusadres valsheid in geschriften uitmaakt. Meteen zijn ook zij die het vestigen van brievenbusvennootschappen mede organiseren gewaarschuwd: een veroordeling voor medeplichtigheid aan de organisatie van dergelijke praktijken valt niet uit te sluiten.

Corr. Leuven 17 juni 2008

In het kader van de uitsluitingsprocedure beoogt het begrip “gegronde redenen” elke omstandigheid in de verhoudingen tussen aandeelhouders die de vennootschapsactiviteit in het gedrang brengt, zodat het behoud van de hoedanigheid van een van de aandeelhouders redelijkerwijze niet meer kan worden aanvaard. In tegenstelling met een procedure tot uittreding, wordt de nadruk dus gelegd op de bescherming van het maatschappelijk belang.

Uitsluiten of uittreden ? Nuances maken het verschil !

Luc STOLLE

In geval van geschillen tussen vennoten van een NV of een BVBA, kunnen één of meer vennoten het initiatief nemen om ofwel zelf uit te treden ofwel een andere vennoot uit te sluiten (en zelf in de vennootschap te blijven). Wanneer dergelijke vordering wordt ingesteld voor de rechtbank, spreekt men van een uittredings- resp. een uitsluitingsvordering. Sinds de invoering van de zgn. “geschillenregeling” in het vennootschapsrecht is een uitgebreide jurisprudentie tot stand gekomen. De rechtbanken en hoven maken een onderscheid tussen de “gegronde redenen” als basis voor de uittreding enerzijds en de uitsluiting anderzijds.

In een recent arrest heeft het Hof van Cassatie het begrip “gegronde redenen” waarvan sprake in art. 340 lid 1 W.Venn. (uittredingsvordering) afgelijnd. Deze redenen moeten van die aard zijn dat van de vennoot die de overname vordert in redelijkheid niet kan verlangd worden dat hij nog langer vennoot blijft. Dit impliceert niet dat steeds een foutieve of onrechtmatige gedraging vereist is die specifiek toerekenbaar is aan de verwerende vennoten en waaraan de eisende vennoot totaal vreemd is.

De Voorzitter van de handelsrechtbank te Charleroi deed recentelijk dan weer uitspraak n.a.v. een uitsluitingsvordering. In het kader van de uitsluitingsprocedure beoogt het begrip “gegronde redenen” elke omstandigheid in de verhoudingen tussen aandeelhouders die de vennootschapsactiviteit in het gedrang brengt, zodat het behoud van de hoedanigheid van een van de aandeelhouders redelijkerwijze niet meer kan worden aanvaard. In tegenstelling met een procedure tot uittreding, wordt de nadruk dus gelegd op de bescherming van het zgn. maatschappelijk belang. Gelet op de radicale gevolgen van de uitsluiting moet het maatschappelijk belang strikt, maar dan ook weer niet te strikt worden geïnterpreteerd. Bij een te strenge beoordeling dreigt immers het gevaar dat de uitsluitingsprocedure de rol als alternatief voor de nog radicalere ontbindingsprocedure niet kan spelen.

Het betreft dus een moeilijk balans. Een duidelijke en goed gestoffeerde omschrijving van de feiten die ten grondslag liggen van de vordering zal absoluut noodzakelijk zijn.

Cass. 16 maart 2009

Voorz. Kh. Charleroi 19 maart 2008

Aandeelhoudersconflicten oplossen is niet speculatief

Luc STOLLE

De meerwaarde op de aandelen kan op basis van art. 90, 1° W.I.B. 1992 belastbaar zijn indien de fiscus speculatie in hoofde van de verkoper kan aantonen. Normale verrichtingen in het kader van het beheer van een privé-vermogen worden geacht niet speculatief te zijn.

De belastingplichtige stelde dat hij geen speculatieve handeling had gesteld. De bedoeling van de verkoop van zijn aandelen was een einde te maken aan onenigheid tussen de aandeelhouders. Aldus wou hij een belangrijk deel van zijn vermogen van de totale teloorgang redden.

De Hasseltse rechtbank onderzoekt de zaak en stelt vast dat de feiten inderdaad aantonen dat het de bedoeling was om de vennootschappen zo te organiseren dat ze autonoom hun eigen beleid zouden kunnen bepalen. Op die manier

wilden de ruziënde partijen inderdaad een einde maken aan hun gezamenlijke aandeelhouder-schap. De belastingplichtige had dus valabele persoonlijke redenen om zijn aandelen over te dragen, namelijk het tegengaan van conflicten. De rechtbank oordeelt dat de fiscus niet bewijst dat al van bij de eerdere aankoop van de aandelen (12 jaar geleden) de bedoeling bestond om op korte of lange termijn door wederverkoop winst te maken. De bedoeling was integendeel om de aandelen te integreren in een privépatrimonium, niet om ze over te dragen met winst. Dat de aankoopprijs destijds beduidend lager lag dan de uiteindelijke verkoopprijs (x 100), is geen bewijs van speculatie.

Rb. Hasselt 3 juni 2009

VZW: soms dunne lijn tussen Ven.B. en R.P.B.

Luc STOLLE

Een VZW heeft blijkens haar statuten tot doel de promotie en de aanmoediging van de paardenfokkerij; daartoe kan zij o.m. tentoonstellingen, wedstrijden en rennen organiseren. Elk jaar organiseert zij op één welbepaalde dag paardenwedrennen. Deze paardenwedrennen gaan gepaard met weddenschappen. Van enige andere activiteit, meer bepaald een belangeloze activiteit, blijkt niets, behoudens het verlenen van enkele premies aan kwekers en eigenaars van de best presterende paarden.

De fiscale administratie meent dat er sprake is van een winstgevende activiteit en wenst de VZW te belasten in de vennootschapsbelasting.

Finaal wordt het geschil voorgelegd aan het Hof van Beroep te Gent.

Het Hof gaat uit van de stelling dat bezigheden van winstgevende aard worden gekenmerkt door (1) een voortdurende beroepswerkzaamheid bestaande uit verrichtingen van nijverheids-, handels- of landbouwkundige aard, die zo vaak worden herhaald dat ze een bezigheid vormen, en (2) door de aanwending van nijverheids- of handelsmethoden.

Het Hof beschouwt de activiteit van de VZW, die bestaat in het organiseren van paardenwedrennen met het genieten van een deel van de opbrengst van de weddenschappen, als een exploitatie van een onderneming en het zich bezighouden met verrichtingen van winstgevende

aard. Het Hof is van mening dat de genoemde activiteit niet aangemerkt kan worden als een alleenstaande of uitzonderlijke verrichting (art. 182, 1° W.I.B. 1992). Weliswaar worden de paardenwedrennen maar éénmaal per jaar gehouden, op één bepaalde dag, doch deze eendaagse paardenwedrennen grijpen elk jaar uit plaats.

Verder stelt het Hof vast dat de VZW werkt volgens handelsmethoden (art. 182, 3° *in fine* W.I.B. 1992). Zo worden professionele weddenschaporganisaties ingeschakeld, wordt elk jaar een belangrijk bedrag aan publiciteit besteed, wordt heel wat personeel aangeworven voor de organisatie van de paardenwedrennen en worden verkoopfacturen gericht aan bedrijven die publiciteit willen maken op het evenement.

Aldus, zo meent het Hof, is het organiseren van de paardenwedrennen, inclusief het verwerven van inkomsten uit weddenschappen, de hoofdactiviteit van de VZW en geen bijkomende activiteit (art. 182, 3° *in initio* W.I.B. 1992).

Het Hof volgt de stelling van de Administratie dat de VZW onderworpen dient te worden aan de vennootschapsbelasting en niet aan de rechtspersonenbelasting.

Over deze uitspraak is het laatste woord waarschijnlijk nog niet geschreven...

Hof van Beroep Gent 24 maart 2009

Gelijkheid heeft haar grenzen ...

Luc STOLLE

Iemand neemt de meerderheid van de aandelen van een vennootschap over en verwerft alzo de zeggenschap. De minderheidsaandeelhouder kan de nieuwe meerderheidsaandeelhouder niet appreciëren en vordert zijn uitkoop tegen de voorwaarden waartegen de tegenpartij de meerderheid heeft verkregen. De vordering loopt evenwel op een sisser uit, zodat de minderheidsaandeelhouder zich finaal tot het Hof van Justitie wendt.

Ook daar vangt de eiser bot: het gemeenschaps-

recht kent geen algemeen rechtsbeginsel volgens hetwelk minderheidsaandeelhouders de meerderheidsaandeelhouder kunnen verplichten om een bod op hun aandelen uit te brengen tegen dezelfde voorwaarden als overeengekomen bij de verwerving van de deelneming die de meerderheidsaandeelhouder zeggenschap verschafte of deze zeggenschap versterkte.

Hof van Justitie 15 oktober 2009

MERITIUS
ADVOCATEN - AVOCATS

Storting van geld is geen volstorting van kapitaal

Didier BAECKE

Het gebeurt maar al te vaak: bij de oprichting wordt het kapitaal van de vennootschap slechts deel volgestort, en kort na de oprichting schrijft de oprichter additionele geldmiddelen over op de rekening van de vennootschap om haar werking te verzekeren.

In casu was het bedrag gestort als een soort waarborg ten aanzien van de bank.

Bij later faillissement beweert de curator dat de storting van deze middelen geen volstorting van het kapitaal inhoudt. De storting in rekening-courant en de geldlening zijn essentieel verschillend van de volstorting. De curator vordert de

volstorting.

Het Hof van Beroep te Gent volgt de stelling van de curator: de storting van een bedrag op rekening van de vennootschap zonder vermelding van de reden van betaling vormt op zichzelf geen bewijs van de volstorting. Het is de schuldenaar van de kapitaalvolstorting op wie de bewijslast rust dat dergelijke storting als een volstorting van kapitaal moet worden beschouwd.

De "onfortuinlijke" oprichter moet dus een tweede keer storten.

Hof van Beroep Gent 15 december 2008

Eerste gebod: gij zult winst nastreven !

Luc STOLLE

Een rechtspersoon kan slechts drager zijn van rechten en verplichtingen in de mate dat de verbintenissen waaruit deze rechten en verplichtingen ontstaan in overeenstemming zijn met haar wettelijke specialiteit. Volgens artikel 1 W.Venn. is een vennootschap opgericht met winstoogmerk, nl. met het oogmerk om de vennoten een rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensvoordeel te bezorgen.

Aldus zal, volgens het Hof van Beroep te Gent, een handeling die de vennootschap rechtstreeks noch onrechtstreeks enig vermogensvoordeel kan bezorgen, strijdig zijn met haar wettelijk specialiteitsbeginsel. Volgens het Hof kan de vennootschap zelfs niet geldig verbonden zijn door dergelijke rechtshandeling.

Hof van Beroep Gent 12 januari 2009

Onze kantoren

MERITIUS® GENT

Martelaarslaan 402 - 9000 Gent
Tel. +32 (0)9 269 70 70 - Fax +32 (0)9 269 70 71
info.gent@meritius.be

MERITIUS® BRUXELLES

Georges Henrilaan 431 - 1200 Bruxelles
Tel. +32 (0)2 735 91 56 - Fax +32 (0)2 734 35 00
info.brussels@meritius.be

MERITIUS® MONS

Rue Ste Gertrude 1 - 7070 Le Roeulx
Tel. +32 (0)64 66 50 12 - Fax +32 (0)64 67 60 93
info.mons@meritius.be

MERITIUS® NAMUR

Avenue Cardinal Mercier 46 - 5000 Namur
Tel. +32 (0)81 74 42 04 - Fax +32 (0)81 74 42 07
info.namur@meritius.be

MERITIUS® ANTWERPEN

Jules Moretuslei 374-376 - 2610 Antwerpen
Tel. +32 (0)3 825 55 00 - Fax +32 (0)3 825 56 00
info.antwerpen@meritius.be